

Εν αρχή ην... Ο ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΒΑΜΒΑΚΟΣΠΟΡΟΣ

Ποικιλία, περιβάλλον, συνθήκες συγκομιδής και εκκόκκισης
οι σημαντικότεροι παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα του σπόρου

Η διατήρηση της γενετικής ταυτότητας και η εξασφάλιση επαρκών ποσοτήτων μιας ποικιλίας είναι οι βασικοί στόχοι της σποροπαραγωγής. Ο σπόρος αποτελεί σημαντικό ποιοτικό στοιχείο σε μια αγροτική εκμετάλλευση, συμμετέχοντας όμως κατά μικρό ποσοστό στο συνολικό κόστος της καλλιέργειας.

Αν ο καλλιεργητής δε χρησιμοποιήσει σπόρο εγγυημένης ποιότητας, η δαπάνη για χρήση λιπασμάτων και αγροχημικών δεν θα αποφέρει θετικό οικονομικό αποτέλεσμα. Μόνο ο πιστοποιημένος σπόρος μπορεί να βοηθήσει στη θετική ανταπόκριση όλων των συνιστάμενων παραγόντων εισροών.

Για την παραγωγή πιστοποιημένου σπόρου απαιτείται, επαγγελματική ενασχόληση, χρήση κατάλληλου εξοπλισμού, εφαρμογή σύγχρονων καλλιεργητικών τεχνικών και επιμελής επεξεργασία του σπόρου. Όταν όλα γίνονται όπως προβλέπεται, τα κέρδη από την παραγωγή πιστοποιημένου σπόρου αντισταθμίζουν τις τυχόν αυξημένες δαπάνες της καλλιέργειας.

Πιστοποιημένος είναι ο σπόρος που παράγεται κάτω από συγκεκριμένα πρότυπα και κανονισμούς, που διασφαλίζουν την ποικιλιακή του καθαρότητα. Ο πιστοποιημένος σπόρος πρέπει να έχει ελεγχθεί στο χωράφι, να έχει επεξεργαστεί σε συγκεκριμένες ειδικές εγκαταστάσεις και να έχουν επιβεβαιωθεί εργαστηριακά τα ποιοτικά του χαρακτηριστικά, ώστε να διακινείται νόμιμα.

Η διαδικασία της σποροπαραγωγής στην Ελλάδα υπόκειται σε έλεγχο, που διενεργούν τα αρμόδια τοπικά ΚΕΠΠΥΕΛ κατά το στάδιο της καλλιέργειας και ο Σταθμός Ελέγχου Σπόρων κατά το στάδιο των τελικών ποιοτικών αναλύσεων. Αρχικά ο νόμος

1564/85 και μεταγενέστερα αρκετές νομοθετικές ρυθμίσεις, τροποποιήσεις και συμπληρώσεις διαμορφώνουν τους όρους και τις απαιτούμενες προδιαγραφές παραγωγής του.

Μια σπορομερίδα βαμβάκσπορου πιστοποιείται όταν το δείγμα που ελέγχεται έχει ελάχιστη ποικιλιακή καθαρότητα 99,5%, ελάχιστη ειδική καθαρότητα 98%, ελάχιστη βλαστική ικανότητα 80%, είναι απαλλαγμένος από την παρουσία Γενετικών Τροποποιημένων Οργανισμών καθώς και απαλλαγμένος από *Glomerella gossypii* Edgerton.

Οι σημαντικότεροι παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα του σπόρου είναι η ποικιλία, το περιβάλλον, οι συνθήκες συγκομιδής και οι συνθήκες εκκόκκισης. Ενώ, επιθεώρηση και έλεγχος των αγρών σποροπαραγωγής πρέπει να διεξάγεται σε όλα τα στάδια της καλλιέργειας.

Διαταραχές στη φυσιολογική ανάπτυξη του φυτού συνεπείθουν αρνητικά στην ποσότητα και στην ποιότητα του σπόρου. Σημαντικές και αναγκαίες είναι και οι επεμβάσεις με φυτοπροστατευτικά προϊόντα για τον έλεγχο των επιβλαβών εντόμων.

Κρίσιμο σημείο στη σποροπαραγωγή αποτελεί το στάδιο συγκομιδής και εκκόκκισης του σπόρου βάμβακος, διαδικασίες που πρέπει να είναι αυστηρά ελεγχόμενες. Πριν τη συγκομιδή ελέγχονται τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του σπόρου στον αγρό, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα επιλογής του καλύτερου δυνατού ποιοτικού σπόρου.

Επειδή πάντα υπάρχει ο κίνδυνος ανάμιξης και τυχόνων επιμολύνσεων του βαμβάκσπορου κατά τη συγκομιδή, μεταφορά, αποθήκευση και εκκόκκιση, θα πρέπει ο καθαρισμός μηχανημάτων και αποθηκών να είναι σχολαστικός. Σημαντικό ρόλο παίζει η άμεση εκκόκκιση του σπόρου. Η σωστή ρύθμιση των εκκοκκιστικών μηχανών και η εκκόκκιση σε χαμηλές ταχύτητες μειώνει της μηχανικές βλάβες στο σπόρο. Οποιαδήποτε «ταλαιωρία» υφίσταται το σπόρο και ο χνουδάτος βαμβάκσπορος στο εκκοκκιτήριο αυξάνει τις πιθανότητες υποβάθμισης της ποιότητας.

Οι ανάγκες της Ελλάδας σε πιστοποιημένο σπόρο σποράς βαμβάκσπορου εκτιμώνται σε περίπου 7.000 τόνους. Το 40% περίπου σποροπαραγείται στην Ελλάδα και αφορά σε ελληνικές και ξένες ποικιλίες, ενώ η υπόλοιπη ποσότητα εισάγεται από τρίτες χώρες.

ΛΙΟΥΠΗ ΧΡΗΣΤΟΣ
Γεωπόνος,
Τμήμα Σποροπαραγωγής
BIOS AGROSYSTEMS ABEΕ